REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

KÄSKKIRI

(kuupäev digiallkirjas) nr 112

Regionaal- ja põllumajandusministri 10. detsembri 2024. a käskkirja nr 290 „Perioodi 2021–2027 riiklike uuringute programmi kinnitamine“ muutmine

Käskkiri kehtestatakse Vabariigi Valitsuse seaduse § 49 lõike 1 punkti 1 ja 3, kalandusturu korraldamise seaduse § 2 lõike 4 ja Vabariigi Valitsuse 22. juuni 2023. a määruse nr 64 „Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi põhimäärus“ § 8 lõike 2 punkti 2 alusel.

Käskkirja muutmise põhjuseks on asjaolu, et regionaal- ja põllumajandusministri 31. märtsi 2025. a määruse nr 30 „Perioodi 2021–2027 riikliku uuringute programmi rakendamise toetus“ alusel esitati Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametile toetustaotluste vastuvõtuperioodil 03.09.2025–10.09.2025 kokku 42 taotlust, millest rahastati 17 taotlust. Kalapüügi uuringute programmi raames määrati toetus viiele taotlusele, vesiviljeluse uuringute programmi raames neljale taotlusele, keskkonnaalaste uuringute programmi raames neljale taotlusele ning vee-elusressursside väärindamise uuringute programmi raames samuti neljale taotlusele. Eeltoodust lähtudes jäetakse programmidest välja uuringuteemad, millele on toetus juba määratud, ning vabad vahendid suunatakse prioriteetsetele uuringuvajadustele ehk uuringuteemadele, mille kohta taotlusi ei esitatud või millele eelarve tõttu toetust ei määratud, kuid mis on sektori ja riigi jaoks olulised.

Kehtestan regionaal- ja põllumajandusministri 10. detsembri 2024. a käskkirja nr 290 „Perioodi 2021–2027 riiklike uuringute programmi kinnitamine“ lisad 1–4 uues sõnastuses (lisatud).

Käskkirja peale võib esitada kaebuse halduskohtule 30 päeva jooksul käskkirja teatavaks tegemisest arvates halduskohtumenetluse seadustikus ettenähtud korras.

Saata: Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet.

(allkirjastatud digitaalselt)
Hendrik Johannes Terras
Regionaal- ja põllumajandusminister

Lisa 1 Perioodi 2021-2027 kalapüügi uuringute programm
Lisa 2 Perioodi 2021-2027 vesiviljeluse uuringute programm
Lisa 3 Perioodi 2021-2027 keskkonnaalaste uuringute programm
Lisa 4 Perioodi 2021-2027 vee-elusressursside väärindamise uuringute programm

Regionaal- ja põllumajandusministri 10.12.2024. a käskkiri nr 290
„Perioodi 2021–2027 riiklike uuringute programmi kinnitamine“

Lisa 1

(regionaal- ja põllumajandusministri (kuupäev digiallkirjas) käskkirja nr 112 sõnastuses)

Perioodi 2021-2027 kalapüügi uuringute programm

Kalapüügi uuringu toetuse meetme alt toetatavad uuringud on järgmised:

Uuringu teema	**Uuringu sisu**	**Uuringu tulemus**
Kalapüügisektori töötingimuste kaasajastamine.	Uuringu eesmärk on hinnata kalapüügisektori töötingimusi ning kaardistada ja analüüsida võimalusi tööprotsesside ajakohastamiseks. Uuring võiks hõlmata näiteks töökeskkonna ülevaadet ja parendusettepanekuid, sealhulgas kaasaegsete tehniliste abivahendite, automaatika ning ergonoomiliste seadmete kasutuselevõttu.	Uuringu tulemused aitavad kaasa kalapüügisektori töötingimuste moderniseerimisele, mis toetab nii kalurite tööohutust ja heaolu.
Kalapüügitoodete kaalumise ja saadavate andmete edastamise tõhustamise võimalused.	Uuringu eesmärk on analüüsida kaalumise protsesse ning hinnata andmete edastamise ja töötlemise süsteemide tõhusust ning töötada välja uusi metoodikaid. Uuringud võiks käsitleda näiteks järgmist: 1. Kaasaegsete tehnoloogiate ja digilahenduste integreerimist; 2. Automatiseeritud kaalumissüsteeme koos andmete edastamise võimalustega, et vähendada andmesisestusega seotud vigu.	Uuringu tulemused pakuvad kalapüügisektori ettevõtjatele lahendusi kalapüügitoodete kaalumise ja andmete edastamise täpsuse tõstmiseks.
Vähem saastavate energiaallikate kasutusele võtmine kalapüügil.	Uuringu eesmärk on uurida ja hinnata vähem saastavate energiaallikate, näiteks taastuvenergia ja alternatiivkütuste kasutuselevõtu võimalusi ning mõju. Uuringud võiks sisaldada näiteks järgmist: 1. Olemasolevate alternatiivsete energiaallikate katsetamist Eestis kasutusel olevatel kalalaevadel (sh tehnilist teostatavust, taristunõudeid ja tasuvusanalüüsi); 2. Elektri- ja hübriidlaevade potentsiaali (sh jõudlust, töökindlust ja sobivust kalalaevadele); 3. Biokütuste ja muu taastuvenergia potentsiaali (sh jõudlust, töökindlust, tehnilisi nõudeid ning kättesaadavust kalapüügilaevadele);	Uuringu tulemus annab kalapüügisektori ettevõtjatele ülevaate ja võimaluse võtta kasutusele vähem saastavad energiaallikad.

	4. Vesiniku ja päikeseenergia kasutamise võimalusi kalapüügilaevadel (sh jõudlust, töökindlust, tehnilisi nõudeid ja sobivust).	
Digitehnoloogia ja automatiseerimise võimalused kalapüügisektoris.	Uuringu eesmärk on analüüsida ja hinnata digitehnoloogiate ning automatiseerimise potentsiaali kalapüügisektoris, et suurendada püügiprotsesside efektiivsust, täpsust ja jätkusuutlikkust ning keskkonnasõbralikkust. Uuring keskendub innovaatiliste tehnoloogiliste lahenduste väljatöötamisele ja integreerimisele kalapüügil. Uuringud võivad sisaldada näiteks järgmist: 1. Kalapüügilaevade automaatjuhtimissüsteeme (sh püügiprotsessi jälgitavust); 2. Tehisintellekti kasutamist.	Uuringu tulemust saab kalapüügisektori ettevõtja kasutada kalapüügiprotsesside moderniseerimisel.

Regionaal- ja põllumajandusministri 10.12.2024. a käskkiri nr 290
„Perioodi 2021–2027 riiklike uuringute programmi kinnitamine“

Lisa 2

(regionaal- ja põllumajandusministri (kuupäev digiallkirjas) käskkirja nr 112 sõnastuses)

Perioodi 2021-2027 vesiviljeluse uuringute programm

Vesiviljeluse uuringu toetuse meetme alt toetatavad uuringud on järgmised:

Uuringu teema	**Uuringu sisu**	**Uuringu tulemus**
Kalakasvanduses esinevate võimalike imetajate ja röövlindude poolt tekitatud kahjude vähendamise võimalused ja meetmed.	Uuringu eesmärk on tuvastada ja analüüsida tõhusaid meetmeid imetajate ja röövlindude poolt tekitatud kahjude vähendamiseks kalakasvandustes. Uuring peaks hõlmama erinevate tõrjemeetodite hindamist, sealhulgas takistussüsteemide ja tõrjuvate tehnoloogiate tõhusust ning võimalike alternatiivsete lahenduste kasutamise võimalusi. Uuringud võivad sisaldada näiteks järgmist: 1. Tehnoloogilisi lahendusi (droonid, robotseadmed, laser jne); 2. Bioloogilisi ja käitumuslikke meetodeid (feromoonid, röövlindude nagu näiteks merikotkaste simuleerimine jne); 3. Visuaalsed hirmutustehnikaid (peegelseadmed, röövloomade kujud vms); 4. Interaktiivsed ja nn nutikad süsteemid, mis kasutavad reaalajas kohandatavaid peletusmeetmeid vastavalt mereimetajate ja lindude reaktsioonidele ja liikumis-mustritele.	Ettevõtjal on võimalik, kasutusele võtta uuringus toodud meetmed, et vähendada võimalikke imetajate ja röövlindude poolt tekitatud kahjusid vesiviljelustoodete tootmisel.
Jäätmete ja kõrval-saaduste kasutamine vesiviljeluses.	Eesmärk on uurida vesiviljelustoodete tootmisel tekkivate jäätmete ja kõrvalsaaduste kasutamise erinevaid meetodeid. Uuringud võivad sisaldada näiteks järgmist: 1. Tehnoloogilisi uuendusi (jäätmete ja kõrvalsaaduste tõhusam kasutamine ning väärindamise võimalused);	Uuringu tulemust saab vesiviljelussektori ettevõtja kasutada vesiviljelustoodete tootmisel.

	2. Mere-vesiviljeluse tootmisjääkide potentsiaali ja nende kasutamise võimalusi (bioaktiivsete ühendite ekstraheerimine, kitosaani ja kollageeni tootmine, väetised, söödalisandid jms); 3. Alternatiivseid võimalusi sööda valmistamisel (nt vetikate ja putukajahu kasutamine söödas) ja optimeeritud söötmine.	

Regionaal- ja põllumajandusministri 10.12.2024. a käskkiri nr 290
„Perioodi 2021–2027 riiklike uuringute programmi kinnitamine“

Lisa 3

(regionaal- ja põllumajandusministri (kuupäev digiallkirjas) käskkirja nr 112 sõnastuses)

Perioodi 2021-2027 keskkonnaalaste uuringute programm

Keskkonnaalase uuringu toetuse meetme alt toetatavad uuringud on järgmised:

Uuringu teema	**Uuringu sisu**	**Uuringu tulemus**
Kormoranide mõju ökosüsteemile.	Eesmärgiks on uurida, kuidas kormoranid mõjutavad kalaasurkondi, sh tööndusкalade asurkondi ja varusid ning muid linnuliike. Hinnata, milline on kormoranide poolse kisklusega kaasnev kalade suremus ja kalandussektorile tekitatud majanduslik kahju. Uuringud võivad sisaldada eelkõige kormoranide toitumise laiapõhjalist uuringut Eesti merealadel ja sisevetel, sh sesoonse varieeruvuse hindamine.	Tulemuseks on põhjalik ja sisukas arusaam kormorani toitumisest ja nende mõjudest kalaasurkondadele ja muudele liikidele. Uuringud annavad sisendit ka ohjamiskava rakendamisele.

Regionaal- ja põllumajandusministri 10.12.2024. a käskkiri nr 290
„Perioodi 2021–2027 riiklike uuringute programmi kinnitamine“

Lisa 4

(regionaal- ja põllumajandusministri (kuupäev digiallkirjas) käskkirja nr 112 sõnastuses)

Perioodi 2021-2027 vee-elusressursside väärindamise uuringute programm

Vee-elusressursside väärindamise uuringu toetuse meetme alt toetatavad uuringud on järgmised:

Uuringu teema	**Uuringu sisu**	**Uuringu tulemus**
Keskkonnasäästlike ja transpordikindlate pakendilahenduste arendamine kalapüügi- ja vesiviljelustoodete töötlemisega tegelevate ettevõtjatele.	Uuringu eesmärk on analüüsida ja välja töötada sobivad pakendilahendused, mis on ühtaegu keskkonnasäästlikud ja transpordikindlad. Uuring võiks keskenduda biolagunevate ja taaskasutatavate materjalide kasutamisele, et vähendada plastijäätmete teket. Uuringud võivad sisaldada näiteks järgmist: 1. Uusi tehnoloogiaid (nano- ja biotehnoloogiat, mis aitavad tagada kalatoodete säilivuse ja värskuse ning arvestavad energiatõhususe ja ringmajanduse põhimõtetega); 2. Ühte tüüpi materjali kasutamist, et pakendit oleks hiljem lihtne sorteerida ja ringlusse võtta); 3. Nutikad pakendid erinevate indikaatoritega (muudavad värvi vastavalt toote säilivusaja lõppemisele); 4. Söödavad ja vees lahustuvad pakendid (kala ja mereandide külmutamisel); 5. Antimikroobsete ainete kasutamine pakendis, et pikendada toodete säilivusaega jne; 6. Tarbijate teavitamine ja toodete elektrooniline jälgitavus.	Uuringu tulemusel valmivad uued pakendid, mis parandavad kvaliteeti tarneahelas, toetades jätkusuutlikku arengut ja on atraktiivsed tarbija jaoks.
Eesti sisesed uued turustamisvõimalused kalapüügi- ja vesiviljelustoodete töötlemisega tegelevatele ettevõtjatele	Uuringu eesmärk on kaardistada ja analüüsida uusi turustamisvõimalusi, keskendudes kodumaise turu laienemise võimalustele ja tarbijate muutuvatele eelistustele. Uuringud võivad sisaldada näiteks järgmist:	Uuringu tulemus aitab leida uusi turustuskanaleid ja tugevdada konkurentsivõimet Eesti siseturul.

	1. Innovatiivseid turundus- ja müügistrateegiaid (otsemüük, e-kaubanduse kanaleid ehk postiteenus tootjalt tarbijale, koostööd kohalike jaemüüjate ja restoranidega); 2. Vastavalt Eesti turutrendidele tooteportfelli kujundamist.	
Kalapüügi- ja vesiviljelustoodete töötlemisega tegelevate ettevõtjate logistika kaasajastamine	Uuringu eesmärk on analüüsida logistikasüsteemide kaasajastamise võimalusi, et suurendada tõhusust, vähendada kulusid ja vähendada keskkonnamõjusid. Uuringud võivad sisaldada näiteks järgmist: 1. Logistika digitaliseerimist, automatiseerimist ja optimeerimist; 2. Külmaahela juhtimise täiustamist; 3. Laondus- ja transpordiprotsesside digitaliseerimise võimalused; 4. Uuenduslikud lahendused logistikas (reaalajas andmete kasutamine/nähtavus ja selle mõju kalatöötlemisettevõtete konkurentsivõimele); 5. Alternatiivsete energiaallikate kasutamine kalatransportimisel (analüüs erinevate alternatiivsete energiaallikate kasutamise võimaluste kohta ning tasuvusanalüüs).	Tulemus annab praktilised teadmised, kaasaegsetest logistilistest lahendustest ja kuidas need võivad toetada kalandussektori arengut ja tõsta ettevõtete efektiivsust ning vastavust keskkonnastandarditele.